

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

A.A. Elmurodov

2024 yil “__” avgust

**BUXGALTERIYA, TASHKILOTLAR VA JAMIYAT
SILLABUS
FANI BO'YICHA**

Magistratura mutaxassisligi uchun

Bilim sohasi:	400000	– Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	– Biznes va boshqaruv
Mutaxassislik:	70410201	– Buxgalteriya hisobi

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
70410201 – Buxgalteriya hisobi

Fan nomi:	<i>Buxgalteriya, tashkilotlar va jamiyat</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	BTJ1105
Yil:	1
Semestr:	1
Ta'lim shakli:	kunduzgi ta'lim
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	20
Amaliy mashg'ulotlar	40
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	5
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1	Talabalarda iqtisodiyot real sektorlarida faoliyat yuritayotgan tashkilot va jamiyatlarda buxgalteriya hisobining xususiyatlarining o'rni va ahamiyati bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.
------------	--

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Buxgalteriya hisobi
2.	Moliyaviy hisob
3.	Biznes boshqaruv
4.	Biznesni tadqiq etish usullari

Ta'lim natijalari (TN)

	Bilimlar jihatidan:
TN1	iqtisodiyot real sektorlarida faoliyat yuritayotgan tashkilotlar va jamiyatlarda buxgalteriya hisobining xususiyatlari haqida bilish
TN2	qurilish tashkilotlarida, avtotransport tashkilotlarida, savdo va umumiy ovqatlanish korxonalarida va qishloq xo'jalik korxonalarida buxgalteriya hisobining xususiyatlarini bilishi

- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

e) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	A.I.Alikulov – SamDVMCHBU, “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasida professori, iqtisodiyot fanlari doktori U.T.Eshmuradov – SamDVMChBU, “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasida katta o'qituvchisi
E-mail:	ulugbek1983@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasida
Taqrizchilar:	1.Toshnazarov S.N.– Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Buxgalteriya hisobi” kafedrasida mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori, professor 2. Mardonov M. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali “Buxgalteriya hisobi va statistika” kafedrasida mudiri i.f.b.f.d. (PhD), dotsent

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil ____ sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasining 2024 yil ____ sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchilar

R. Ro'ziqulov

A.Alikulov

U.Eshmuradov

A.Alikulov

U.Eshmuradov

1.	www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi
2.	www.imv.uz – O‘zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirligi sayti
3.	www.norma.uz – axborot-huquqiy portali
4.	www.ach.gov.uz – O‘zbekiston Respublikasi Hisob palatasining sayti

Talabani fan bo‘yicha o‘zlashtirish ko‘rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to‘liq yoritib olsa;
- fanning mavzularini bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo‘l qo‘ymas;
- fan bo‘yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo‘lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo‘nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo‘lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to‘liq va aniq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me‘yoriy-huquqiy hujjatlarni to‘liq o‘zlashtirgan bo‘lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo‘yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo‘lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fanning mavzularini bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo‘l qo‘ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o‘quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo‘yicha berilgan savollarga to‘g‘ri javob bera olsa;
- fan bo‘yicha konspektini puxta shakllantirgan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mustaqil topshiriqlarni to‘liq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me‘yoriy hujjatlarni o‘zlashtirgan bo‘lsa.

d) 3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo‘lsa;
- fanning mavzularini tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo‘l qo‘yilsa;

TN3	qishloq xo‘jalik korxonalarida buxgalteriya hisobining xususiyatlarini bilishi va ulardan foydalana olishi
	Ko‘nikmalar jihatidan:
TN5	tashkilotlar va jamiyatlarda hozirgi kunda buxgalteriya hisobining rivojlanish tendensiyasi bilishi va ulardan foydalana olishi
TN6	birgalikdagi faoliyat bo‘yicha kelishuvlar, guruhlashtirilgan moliyaviy hisobotlarning xususiyatlarini bilishi va ulardan foydalana olishi
TN7	istiqboli va ustuvor vazifalari masalalarini takomillashtirish ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak

Fan mazmuni	
Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M)	
M1	Buxgalteriya hisobini tashkilotlar va jamiyatlarda buxgalteriya hisobini tashkil qilish asoslari.
M2	Qurilish tashkilotlarida asosiy vositalar va materiallar hisobining xususiyatlari.
M3	Qurilish tashkilotlarida asosiy ishlab chiqarish xarajatlarining hisobi va qurilish ishlari tannarxini kalkulyatsiya qilishning xususiyatlari.
M4	Qurilish tashkilotlarida moliyaviy natijalar, soliqlar va majburiy to‘lovlarning hisobi va hisoboti.
M5	Tashkilotlar va jamiyatlarda avtotransport vositalari va ular ish faoliyatining hisobi. Avtotransport tashkilotlarida xarajalar hisobi va bajarilgan ish (ko‘rsatilgan xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish.
M6	Avtotransport tashkilotlarida mehnatga haq to‘lash hisobi. Moliyaviy natija ko‘rsatkichlarining hisobi
M7	Savdo tashkilotlarida buxgalteriya hisobini tashkil etish asoslari. Savdo tashkilotlarida tovar operatsiyalarining hisobi.
M8	Savdo tashkilotlarida daromadlar, xarajalar va yakuniy moliyaviy natijalar hisobining xususiyatlari.
M9	Qishloq xo‘jalik korxonalarida buxgalteriya hisobini tashkil qilish asoslari.
M10	Qishloq xo‘jaligi korxonalarida moliyaviy hisobot shakllarini tuzish xususiyatlari.
Mashg‘ulotlar shakli: Amaliy mashg‘ulotlar (A)	
A1	Tashkilotlar va jamiyatlarda buxgalteriya hisobini tashkil qilish asoslari
A2	Tashkilotlar va jamiyatlarda pul mablag‘lari hisobi
A3	Qurilish tashkilotlarida asosiy vositalar hisobining xususiyatlari
A4	Qurilish tashkilotlarida materiallar hisobining xususiyatlari
A5	Qurilish tashkilotlarida asosiy ishlab chiqarish xarajatlarining hisobining xususiyatlari

A6	Qurilish tashkilotlarida qurilish ishlari tannarxini kalkulyatsiya qilishning xususiyatlari
A7	Qurilish tashkilotlarida moliyaviy natijalar, soliqlar va majburiy to'lovlarning hisobi va hisobot
A8	Qurilish tashkilotlarida soliqlar va majburiy to'lovlarning hisobi va hisobot
A9	Tashkilotlar va jamiyatlarda avtotransport vositalari va ular ish faoliyatining hisobi
A10	Avtotransport tashkilotlarida ishlab chiqarish xarajatlari hisobi
A11	Avtotransport tashkilotlarida bajarilgan ish (ko'rsatilgan xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish
A12	Avtotransport tashkilotlarida mehnatga haq to'lash bo'yicha hisob kitoblar
A13	Avtotransport tashkilotlarida moliyaviy natijalar ko'rsatkichlarining hisobi xususiyatlari
A14	Savdo tashkilotlarida buxgalteriya hisobini tashkil etish asoslari
A15	Savdo tashkilotlarida tovar operatsiyalarining hisobi
A16	Savdo tashkilotlarida daromadlar hisobining xususiyatlari
A17	Savdo tashkilotlarida xarajatlar hisobining xususiyatlari
A18	Savdo tashkilotlarida yakuniy moliyaviy natijalar hisobining xususiyatlari
A19	Qishloq xo'jalik korxonalarida buxgalteriya hisobini tashkil qilish asoslari
A20	Qishloq xo'jaligi korxonalarida moliyaviy hisobot shakllarini tuzish xususiyatlari

Mustaqil ta'lim (MT)

MT 1	Qurilish tashkilotlarida asosiy vositalar hisobining xususiyatlari	4soat
MT2	Qurilish tashkilotlarida materiallar hisobining xususiyatlari	4soat
MT3	Qurilish tashkilotlarida asosiy ishlab chiqarish xarajatlarning hisobining xususiyatlari	4soat
MT4	Qurilish tashkilotlarida qurilish ishlari tannarxini kalkulyatsiya qilishning xususiyatlari	4soat
MT5	Qurilish tashkilotlarida moliyaviy natijalar, soliqlar va majburiy to'lovlarning hisobi va hisobot	4soat
MT6	Qurilish tashkilotlarida soliqlar va majburiy to'lovlarning hisobi va hisobot	4soat
MT7	Tashkilotlar va jamiyatlarda avtotransport vositalari va ular ish faoliyatining hisobi	4soat
MT8	Avtotransport tashkilotlarida ishlab chiqarish xarajatlari hisobi	4soat
MT9	Avtotransport tashkilotlarida bajarilgan ish (ko'rsatilgan xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish	4soat

MT10	Avtotransport tashkilotlarida mehnatga haq to'lash bo'yicha hisob kitoblar	4soat
MT11	Savdo tashkilotlarida buxgalteriya hisobini tashkil etish asoslari	4soat
MT12	Savdo tashkilotlarida buxgalteriya hisobini tashkil etish asoslari	4soat
MT13	Savdo tashkilotlarida tovar operatsiyalarining hisobi	4soat
MT14	Savdo tashkilotlarida daromadlar hisobining xususiyatlari	6soat
MT15	Savdo tashkilotlarida xarajatlar hisobining xususiyatlari	6soat
MT16	Savdo tashkilotlarida yakuniy moliyaviy natijalar hisobining xususiyatlari	6soat
MT17	Qishloq xo'jalik korxonalarida buxgalteriya hisobini tashkil qilish asoslari	6soat
MT18	Qishloq xo'jaligi korxonalarida moliyaviy hisobot shakllarini tuzish xususiyatlari	6soat
		90soat

Asosiy adabiyotlar

1.	Kalonov M.B., Maxkamboyev A.T. Temirov F.T. Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobining xususiyatlari. – Toshkent: “Innovatsion rivojlanish nashriyot
2.	Xasanov B.A., Ganiyev Z.U., Muxammedova D.A. Boshqaruv hisobi. – T.: “IQTISOD

Qo'shimcha adabiyotlar

1.	Mirziyoyev Sh.M. Хозирги замон ва Янги Ўзбекистон. -Toshkent: “O'zbekiston” nashriyoti, 2024 yil.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. -Toshkent: “O'zbekiston” nashriyoti, 2022 yil.
3.	Urazov K.B., Po'latov M.E. Buxgalteriya hisobi. –Toshkent: “Innovatsion rivojlanish nashriyot matbaa uyi”, 2020 yil.
4.	Urazov K.B., Vaxidov S.V. Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobining xususiyatlari. Darslik. –Toshkent: TDIU, 2012 yil.
5.	Xasanov B.A., Xashimov A.A. Boshqaruv hisobi. –Toshkent: Cho'lpon nomidagi nashriyot–matbaa ijodiy uyi, 2013 yil.
6.	Tashnazarov. S.N. Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari: Oliy o'quv yurtlari magistratura mutaxassisliklari uchun darslik. -Toshkent: “Iqtisod moliya”, 2019 yil.

Axborot manbaalari